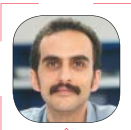

کوتاه‌تر از گزارش

بشتابید کرونا با تخفیف ویژه

میثم اسماعیلی

جامعه

❗ فیلم کوتاه بود، اما آب پاکسی را ریخت روی دست آنهایی که ادعای نظارت بر اجرای محدودیت را دارند. انتشار ویدئویی از جراحی ۳۹ هزار تومانی در شمال شهر تهران آن هم در شرایطی که آمر مرگ‌ومیر کرونا به مرز ۵۰۰ نفر در روز رسیده و تنها چاره پرهیز از تجمعات است باعث خشم افکار عمومی شد. همین خشم و واکنش‌ها بود که اتفاقاً باعث پلمب واحد صنفی ارائه‌دهنده این تخفیف و جراحی شد و حتی دادستانی تهران هم به ماجرا ورود کرد تا با این واحد برخورد قضایی صورت گیرد. هرچند پس از مدتی خبری آمد از میزان جریمه ۶۰۰ هزار تومانی برای آن واحد صنفی و احتمالاً هنوز به یک هفته هم نرسیده این موضوع در آوار خبرهای دیگر گم شد. ماجرای رونق تخفیف و جراحی‌ها در عصر کرونا اما ادامه دارد، تفاوتش با آن واحد صنفی تنها در رندانه بودن شیوه تبلیغات آنهاست و پس، با هر محدودیت تازه هم این تخفیف‌ها رنگ عوض می‌کنند و به شکل عجیبی خودشان را همراه با مصوبات تازه ستاد ملی مقابله با کرونا وفق می‌دهند. هرچند در این میان نباید از جذابیت کلمه تخفیف و حراج در باور جامعه ایرانی هم گذشت، باوری که به اشتباه ده‌هاست در ذهن ما رسوب کرده و باعث شده همچنان فریب کلمات حراج و تخفیف را بخوریم.

❗ پزشکان علیه پزشکان

یکی از اولین مشاغلی که به واسطه فراگیری کرونا مشغرتیان خود را از دست داد جراحان زیبایی در ایران بود. ایران پس از کشورهای کره جنوبی و آمریکا همیشه در صدر فهرست بیشترین انجام عمل جراحی زیبایی بوده است، با اعمال محدودیت‌های شدید در دوره ابتدایی کرونا اما تخفیف‌های آنها کلید خورد. تخفیف‌هایی که گاه تا ۶۰ درصد برای انجام عمل زیبایی بینی هم صورت می‌گرفت، از یک‌سو انجام عمل‌های زیبایی در ابتدای دوره فراگیری کرونا ممنوع اعلام شد و از سوی دیگر اما سیل تخفیف‌های وسوسه‌کننده به سوی شهروندان گسیل شده بودند. هزینه بالای انجام عمل‌های زیبایی و البته وجود مشتریان همیشه در صحنه این نوع عمل‌ها باعث شده بود تخفیف و حراج‌ها هم موفق باشند و شهروندان را به مطب‌های خصوصی و کلینیک‌های زیبایی بکشانند. آن هم در شرایطی که کادر درمانی بیمارستان‌ها زیر بار افزایش یکباره مراجعان بیمار کمر خم کرده است.

❗ روسفیدی کرونا در جمعه‌سیاه

«راشه تخفیف جرم نیست!» این پاسخ یکی از برندهای معروف کیف و کفش و پوشاک در ایران است در پاسخ به سوالی که از او می‌کنیم. این‌که در شرایط کنونی که به واسطه افزایش ابتلا و مرگ‌ومیر ارائه چنین تخفیف‌هایی آن هم به شرط حضور اخلاقی است؟ پاسخ‌دهنده البته که پیربیره نمی‌گوید، او می‌گوید طبق مقررات و قوانین و مصوبات عمل کرده است و در هیچ جایی از این محدودیت‌ها هم ارائه تخفیف و حراج منعی ندارد. اما پروتکل‌ها وقتی نقض می‌شود که شهروندان به تخفیف این برند مشهور پاسخ مثبت دهند! متن حراج این برند هم که توسط پتل‌های پیامکی برای برخی از شهروندان ارسال شده جالب توجه است. در این پیامک نوشته شده «همراه گرما! با توجه به تصمیم ستاد مبارزه با کرونا مبنی بر تخفیف دو هفته‌ای تخفیفی بلک‌فرای‌دی ۲۷ تا ۳۰ آبان برگزار می‌شود» نکته جالب انعطاف این فروشگاه در برابر مصوبه تازه ستاد ملی مقابله با کروناست، این‌که چون محدودیت‌های شدید از شنبه آغاز می‌شود پس در سه روز منتهی به آن روز هجوم بیاورید و از تخفیف‌های ۴۰ درصدی استفاده کنید!

❗ مرگ در می‌زند

تجمع هولناک برای استفاده از تخفیف‌های واحد صنفی در شمال تهران نشان از آن دارد که چهل و ناگاه‌هی نسبت به اتفاقی که در پیرامون ما می‌گذرد همچنان به شکل ناباورانه‌ای بسیار است. داستان رونق حراج‌ها در دوره کرونا هم یک وجه ندارد و در آن همه مقصرند. از دولتی که قرار است نظارت کند و نمی‌کند گرفته تا صاحبان مشاغلی که بی‌مسئولیت هستند و شهروندانی که بی‌خیال، ناظران بی‌کفایت، کاسبان بی‌مسئولیت، شهروندان بی‌خیال و مرگی که بی‌واهمه جان می‌گیرد. ❗

پرونده ۱۳۰ شهید مدافع سلامت در بنیاد شهید

سعید اوحدی، رئیس بنیاد شهید و امور ایثارگران گفت: پرونده ۱۳۰ شهید مدافع سلامت که در جریان خدمتگزاری به بیماران مبتلا به کرونا به درجه رفیع شهادت نائل آمدند، از طرف وزارت بهداشت و درمان و دیگر نهادهای مسؤول در اختیار این نهاد انقلابی قرار گرفته است. وی ادامه داد: تاکنون پرونده ۶۰ شهید مدافع سلامت در این نهاد انقلابی بررسی شده و هفته آینده نشست در سازمان امور اداری و استخدامی کشور تشکیل و امید است در یک بازه زمانی کوتاه بتوان حق بزرگ مدافعان سلامت را داد کرد. / جام‌جم‌دیلی

رئیس انستیتو پاستور ایران در گفت‌وگو با جام‌جم از آخرین وضعیت و مراحل ساخت واکسن ایرانی کرونا می‌گوید

تا ۲ سال دیگر باید ماسک بزنید!

لیلا شوقی

جامعه

به یاد داشته باشید که در همه جای دنیا، در خوشبینانه‌ترین شرایط، حتی برای شرکت‌های آلمانی، هندی، آمریکایی، چینی و انگلیسی که به واکسن دست پیدا کرده‌اند، مردم باید حداقل تا دو سال ماسک بزنند و مراقب باشند، چرا که با تولید انبوه واکسن هم می‌توان در سال اول، واکسن مورد نیاز فقط ۲۰ درصد از جمعیت کل جهان را تهیه کرد

❗ خبرهای خوش درباره واکسن کرونا ی ایرانی، چقدر جدی است؟

کشور ما دانش فنی دستیابی به واکسن کرونا را دارد؛ بنابراین این خبر خوش و مسرت‌بخش جدی است. دانشمندان ایرانی می‌توانند. در تمام روش‌های فنی و علمی رسیدن به واکسن به یک راه، بسنده نکرده‌اند و تمام روش‌هایی را که به واکسن ختم می‌شود به کار می‌گیرند و این‌ها یعنی‌که ما قدرت زیادی در دانش فنی و بومی داریم. این خودش نشان می‌دهد امکان دستیابی به واکسن خیلی بالاست. تعداد گروه‌هایی که روی واکسن کار می‌کنند هم زیاد است و همه این‌ها امیدوارکننده است.

❗ واکسن کرونا ی ایرانی در چه مرحله‌ای قرار دارد؟

در برخی از گروه‌ها، حالا در مرحله تست انسانی قرار داریم.

❗ این مراحل، قرار است چقدر زمان ببرد؟

کارآزمایی روی انسان در سه فاز انجام می‌شود. بعد از بررسی دو هفته‌ای فاز حیوانی و تایید مرحله ساخت واکسن در آزمایشگاه و در صورت تایید همه این مراحل، وارد فاز انسانی می‌شویم. در مرحله اول فاز انسانی، واکسن روی ۱۰ تا ۱۲ نفر داوطلب تست می‌شود. در این مرحله، بی‌خطر بودن واکسن روی افراد بررسی می‌شود؛ اگر بعد از تست روی افراد داوطلب مشخص شد که واکسن بی‌خطر است، وارد فاز دوم

کم نیستند مسؤولان و شهروندانی که این روزها از واکسن کرونا حرف می‌زنند. حالا بسیاری از شرکت‌های واکسن‌سازی در دنیا، از موفقیت ۹۲ یا ۹۵ درصدی اثربخشی واکسن‌شان می‌گویند. خبرهای مسرت‌بخش اما به تولید واکسن در شرکت‌های دنیا خلاصه نمی‌شود. شرکت‌های ایرانی هم خبرهای خوش دارند. سرپرست مرکز روابط عمومی و اطلاع‌رسانی وزارت بهداشت و درمان، چندین بار، از قرار گرفتن نام هشت واکسن ایرانی در فهرست سازمان بهداشت جهانی (WHO) خبر داده است. چند روز قبل هم، جلیل کوهپایه‌زاده، رئیس دانشگاه علوم پزشکی ایران از واکسن‌های ایرانی کرونا که در دانشگاهش تولید می‌شود گفته بود؛ واکسن‌هایی که به گفته او، از اواسط زمستان وارد فاز انسانی می‌شود تا امیدها را برای رسیدن به واکسن ایرانی کرونا بیشتر کند. سعید نمکی هم از تولید واکسن در ایران، به عنوان دستاوردهای دانشمندان ایرانی نام برده است. او پیش‌تر گفته بود که هشت شرکت از شرکت‌هایی که در مرحله تولید واکسن هستند، در مراحل موثری قرار دارند. به گفته او، چهار شرکت هم وارد مرحله مطالعات انسانی شده‌اند. در ادامه، همه این خبر و اظهارنظرها را با علیرضا بیگلری، رئیس انستیتو پاستور ایران در میان می‌گذاریم. البته او نیز معتقد است، مراحل تولید واکسن‌های ایرانی کرونا، امیدوارکننده است، واکسن‌هایی که به احتمال زیاد سال آینده باید منتظر ورودشان به بازار باشیم.

می‌شویم که در آن روی افراد داوطلب به تعداد ۲۰ تا ۳۰ نفر آزمایش انجام می‌شود و به‌جز بررسی بی‌خطر بودن، به کارایی واکسن هم توجه می‌شود. در این فاز، گروه‌هایی با سن‌های متفاوت و نیز با بیماری‌های زمینه‌ای شرکت می‌کنند؛ کسانی که باید عملکرد واکسن روی آنها بررسی شود. بعد از تایید و گذر از این مرحله، فاز سوم، با حضور داوطلبانه ۳۰ تا ۴۰ هزار نفر انجام می‌شود. در این مرحله، علاوه‌بر بررسی بی‌خطر بودن و کارآمدی واکسن، عوارض ناشی از واکسن هم مورد مطالعه قرار می‌گیرد. باید وقت کنیده که فاز سوم، فاز عمومی آزمایش واکسن است و با دقتی بیشتر پیمایش می‌شود اما تا زمانی که واکسن، روی افراد

مشارکت قرارگاه خاتم‌الانبیا در ساخت ۶۳۰۰ تخت بیمارستانی

سعید محمد، فرمانده قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیا گفت: این نهاد انقلابی و سازندگی هم‌اکنون در قالب توافق با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، ساخت چندین واحد بیمارستانی به ظرفیت ۶۳۰۰ تخت را برعهده دارد. وی ادامه داد: میانگین تخت‌های بیمارستانی در ایران، هم‌اکنون پایین‌تر از میانگین جهانی و منطقه‌ای است ولی با اجرا و تکمیل واحدهای در حال ساخت، این میانگین ارتقا یافته و بخش مهمی از نیاز کشور در این زمینه تأمین می‌شود. / ایرنا

بیشتر و در جامعه بررسی نشود، عوارض ناشی از واکسن به دست نمی‌آید. ممکن است که عارضه‌ای، یک در صد هزار اتفاق بیفتد و تنها با آزمایش بیشتر می‌توان به آن دست پیدا کرد.

❗ به این ترتیب زمان دستیابی به واکسن را چطور ارزیابی می‌کنید.

می‌توان این زمان را کاهش داد. می‌توانیم تست در فاز اول و دوم را به صورت همزمان انجام دهیم یا فازهای دوم و سوم را با هم انجام دهیم تا پروسه، کوتاه‌تر شود اما باید توجه داشته باشید که فاز انسانی، نیاز به زمان‌بندی دارد و حداقل هفت تا هشت ماه زمان می‌برد. قبل از تولید انبوه، باید بی‌خطر بودن واکسن مشخص شود و این بررسی دقیق واکسن را می‌طلبد. باید خیلی از مسائل درباره واکسن حل شود و بعد در صورتی که برای جامعه آماده بود، وارد فاز تولید انبوه شود. در حال حاضر نمی‌شود زمان دقیق برای تولید واکسن مشخص کرد. در حال حاضر مردم باید یک‌سال‌ونیم تا دو سال، سبک زندگی این روزهای خود (رعایت پروتکل‌ها) را تغییر ندهند. یعنی همچنان باید ماسک بزنند، فاصله اجتماعی را رعایت و به پروتکل‌ها توجه کنند. به یاد داشته باشید که در همه جای دنیا، در خوشبینانه‌ترین شرایط، حتی برای شرکت‌های آلمانی، هندی، آمریکایی، چینی و انگلیسی که به واکسن دست پیدا کرده‌اند، مردم باید حداقل تا دو سال ماسک بزنند و مراقب باشند، چرا که با تولید انبوه واکسن هم می‌توان در سال اول، واکسن مورد نیاز فقط ۲۰ درصد از جمعیت کل جهان را تهیه کرد.

❗ ایران سهمی از این ۲۰ درصد دارد؟

ما هم‌زمان با تولید واکسن، تقریباً از همه شرکت‌هایی که تست انسانی را موفق پشت سر گذاشته‌اند هم واکسن پیش‌خرید کرده‌ایم. حتی با شرکت‌های تولیدکننده مکاتبه کرده‌ایم و در صورتی که شرکتی به واکسن دست پیدا کند، با او همکاری می‌کنیم تا زیرساخت‌ها و دانش رسیدن به واکسن را به کشورمان منتقل کند. بنابراین رسیدن به واکسن دور از انتظار نیست و در هر شرایطی کشور به واکسن می‌رسد. اما تا پایان سال ۲۰۲۱ هم نه ما و نه کشورهای دیگر به واکسن نمی‌رسند.

❗ چه افرادی در اولویت تزریق واکسن هستند؟

کادر درمان که با بیماران در ارتباط هستند، در اولویت هستند. گروه‌های دیگری هم هستند که قبل از همه باید واکسن کرونا بزنند؛ افرادی که بیماری خاص دارند، افرادی که بیماری زمینه‌ای دارند و سن‌شان هم بالاست، کودکان و زنان باردار هم کسانانی هستند که باید قبل از همه،

واکسن کرونا تزریق کنند.

❗ ویروس کرونا مدام جهش پیدا می‌کند آیا در تولید واکسن به این مهم هم توجه می‌شود؟

تغییر در ساختار و ماهیت ویروس، جز مواردی است که در پروسه تولید همه واکسن‌ها به آن توجه می‌شود. اگر این اتفاق نیفتد، به واکسن موثری دست پیدا نمی‌کنیم. ما چند راه برای دستیابی به واکسن داریم. ۲۰ گروه از دانشمندان ایرانی، بر روی واکسن فعالیت می‌کنند و هر گروهی هم روی یک روش متمرکز هستند از این تعداد چهار گروه خیلی موفق عمل کرده‌اند و وارد فاز آزمایش انسانی شده‌اند.

❗ شما از خطرات احتمالی واکسن گفتید، چه خطراتی را داوطلبان استفاده از واکسن را تهدید می‌کنند؟

نه‌تنها واکسن کرونا که همه داروها و روش‌های درمانی در دنیا عوارضی دارد. عوارضی که به صورت عمومی یا خصوصی مشخص می‌شوند. در همین مراحل کارآزمایی است که اثربخش و بی‌خطر بودن واکسن مشخص می‌شود. در شرایطی که واکسن کرونا، در مرحله آزمایش انسانی قرار دارد، افراد زیر ذره‌بین و زیرنظر پزشک قرار دارند. پزشکان و دانشمندان همه علایم بیمار را شناسایی و بررسی می‌کنند. علامت‌های عمومی تزریق واکسن‌ها، مانند سردرد، تب و بدن‌درد جزئی، در مدت زمان کوتاه است چون که سیستم ایمنی بدن را به آن واکنش نشان دهد. در صورتی که واکنسی باعث درد با شدت بیشتر و نیز مدت زمان طولانی‌تر شود، این به آن معناست که واکسن دچار مشکلاتی است. واکسن‌هایی که در شرکت‌های چینی و آمریکایی در حال ساخت بودند، در چند مرحله، به خاطر بروز عوارض بیشتر در افرادی که روی آنها تست می‌شد، متوقف و بعد از اصلاح دوباره آزمایش‌ها از سر گرفته شد، اما باید بدانید که تمام مراحل تست واکسن کرونا ی ایرانی، زیرنظر متخصصان انجام می‌شود و جای نگرانی وجود ندارد.

❗ با این شرایط پیش‌بینی شما از نتایج تست انسانی چیست؟

در کارهای علمی پیش‌بینی، کار خیلی سختی است. مهم این است که ما از

همه راه‌های ممکن، در

حال تلاش برای رسیدن به واکسن هستیم. موفقیت پروژه‌های ما خیلی زیاد است، بنابراین به دستیابی به واکسن، خیلی امیدواریم. ❗

اما واگرهای واکسن کرونا

مورد ارزیابی قرار بگیرد. وقتی شرکتی ادعا می‌کند به واکسنی با اثربخشی ۹۷ درصد دست پیدا کرده است، یعنی ۹۷ درصد جامعه‌ای که واکسن به آنها تزریق شده در برابر ویروس مقاوم شده‌اند. هیچ شرکتی نمی‌تواند ادعا کند به اثربخشی صددرصدی رسیده است. هدف هم این نیست که واکسنی با اثربخشی صددرصدی به دست بیاید. اگر واکسن کرونا ۷۰ درصد اثربخشی داشته باشد و اگر ۷۰ درصد از مردم جامعه واکسن را تزریق کرده باشند، ۴۹ درصد از مردم از بیماری مصون می‌شوند. اگر حاصل ضرب اثربخشی واکسن در میزان استقبال از تزریق واکسن به حدود کمی بیشتر از دو سوم یا ۷۰ درصد جامعه برسد و این نسبت از جامعه در برابر بیماری مصون شوند، در این صورت می‌توان امیدوار بود که جامعه به زندگی عادی پیش از کرونا برگردد. در صورتی که اگر واکسنی اثربخشی صددرصدی هم داشته باشد ولی کمتر از ۵۰ درصد جامعه از آن استقبال کنند، نمی‌توان امیدوار بود جامعه به زندگی عادی برگردد و همچنان باید حداقل بخشی از پروتکل‌های بهداشتی رعایت شود. حال سوال اینجاست که واکسن‌های ایرانی از چه شرایطی از تولید قرار دارند؟ واکسن‌های ایرانی تازه قرار است وارد فاز انسانی شوند. در این مرحله، در زمانی که اثربخشی واکسن هنوز شناسایی نشده است، نمی‌توان فهمید که نتیجه تحقیقات روی این واکسن‌ها چه خواهد شد. بنابراین برای حرف زدن درباره موفقیت واکسن ایرانی خیلی زود است. ❗

❗ شرکت‌های زیادی این روزها

از دستیابی به واکسن کرونا خبر می‌دهند. اما باید بدانید که هیچ شرکتی نمی‌تواند ادعا کند در تولید واکسن موفق عمل کرده است، مگر این‌که محصولش به تایید سازمان بهداشت جهانی یا دیگر نهادهای معتبر جهانی برسد. اخذ مجوز یا تاییدیه برای تولید واکسن کرونا، مانند اخذ مجوز برای ساخت یک ساختمان نیست که بلاخره صادر شود و فقط قدری مستندات یا اصلاحات نیاز داشته باشد، بلکه شرایط ویژه‌ای را می‌طلبد و هیچ‌کس تا قبل از انتشار نتایج فاز سوم نمی‌تواند میزان موفقیت آنها را پیش‌گویی کند. در یکی از مراحل تولید واکسن، به نام فاز سوم مطالعات انسانی، واکسن روی انسان سالم آزمایش می‌شود. مرحله‌ای که اثربخشی واکسن روی انسان‌ها مورد بررسی قرار می‌گیرد؛ این‌که واکسن، تا چقدر می‌تواند موثر باشد. در همین مرحله است که تاثیر واکسن در پیشگیری از ابتلا به بیماری‌های تنفسی است که واکسن‌ها را مقایسه با دارونما (مثلاً سرم نمکی) اندازه گرفته می‌شود. در این مرحله است که واکسن به چند ده هزار نفر داوطلب تزریق می‌شود تا پژوهشگران ببینند تا چه حد می‌تواند احتمال ابتلا به بیماری را در مقایسه با دارونما کاهش دهد. درصدی از این افراد در هر دو گروه، به بیماری مبتلا می‌شوند، باید همه مبتلا شوند تا تاثیر و اثربخشی واکسن

دکتر مه‌سعود یونسیان

اپیدمیولوژیست